श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा–नवम्बर/दिसम्बर–२०१६

कक्षा - शास्त्री-२, सेमेस्टर-३	**प्रश्नपत्रम् - ६**	**गुणाः - ७०**
विषयः - धर्मशास्त्रम्	**कोड - CC-2.3.6**	**समयः - ०३-०६**
दिनाङ्कः - ३०.११.२०१६	**ग्रन्थः - मनुस्मृतिः पञ्चमषष्ठाध्यायौ**	

प्रथमान्वितिः (युनिट - १)

प्रश्नः १ निम्नलिखितेषु श्लोकेषु द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । ०८

(१) *स तानुवाच धर्मात्मा महर्षीन् मानवो भृगुः ।*
श्रूयतां येन दोषेण मृत्युः विप्रात् जिघांसति ॥

(२) *पाठीनरोहितावाद्यौ नियुक्तौ हव्यकव्ययोः ।*
राजीवान् सिंहतुण्डाश्च सश्ल्कांश्चैव सर्वशः ॥

(३) *न मांसभक्षणे दोषो न मद्ये न च मैथुने ।*
प्रवृत्तिरेषा भूतानां निवृत्तिं तु महाफला ॥

प्रश्नः २ कस्याप्येकस्य सविस्तरम् उत्तरं लिखत । ०८

(१) मांसभक्षणविधिं प्रतिपादयत ।
(२) जननमरणनिमित्तम् अस्पृश्यत्वं विवेचयत ।

प्रश्नः ३ द्वयोः टिप्पणीं लिखत । ०४

(१) भक्ष्यमत्स्याः । *(२) भक्ष्यपञ्चनखाः ।*
(३) अभक्ष्यक्षीराणि । *(४) अभक्ष्यपक्षिणः ।*

प्रश्नः ४ निम्नाङ्कितेषु पञ्चप्रश्नानां लघूत्तराणि लिखत । ०५

(१) *मनुस्मृतेः पञ्चमाध्याये कति श्लोकाः ?*
(२) *मृत्युः कान् जिघांसति ?*
(३) *हव्यकव्ययोः कौ मत्स्यौ भक्षणीयौ ?*
(४) *कान् भक्षयित्वा द्विजातिः पतति ?*
(५) *गुरोः अन्त्येष्टिं कृत्वा शिष्यः कति रात्रेण शुद्ध्यति ?*
(६) *रजस्वला स्त्री कथं शुद्ध्यति ?*
(७) *दशाह्नेन कः शुध्येत् ?*

द्वितीयान्वितिः (युनिट - २)

प्रश्नः ५ निम्नलिखितेषु श्लोकेषु द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । ०८

(१) *द्रवाणां चैव सर्वेषां शुद्धिरुत्पवनं स्मृतम् ।*
प्रोक्षणं संहतानां च दारत्राणां च तक्षणम् ॥

(२) *मार्जनं यज्ञपात्राणां पाणिना यज्ञकर्मणि ।*
चमसानां ग्रहाणां च शुद्धिः प्रक्षालनेन तु ॥

(३) *नास्ति स्त्रीणां पृथग् यज्ञो न व्रतं नाऽप्युपोषणम् ।*
पतिं शुश्रूषते येन तेन स्वर्गे महीयते ॥

प्रश्नः ६ कस्याप्येकस्य विस्तरेण उत्तरं लिखत । **०८**

१. यज्ञपात्राणां शुद्धिः कथं भवति ।
२. स्त्रीणां के के धर्माः ।

प्रश्नः ७ एकस्य टिप्पणी लेख्या । **०२**

१. जलशुद्धिः । *२. भूमिशुद्धिः ।*

प्रश्नः ८ द्वयोः लघूत्तराणि देयानि । **०२**

(१) चरूणां शुद्धिः केन भवति ?
(२) धान्यवाससां शुद्धिः केन भवति ?
(३) शंखश्रृङ्गाणां शुद्धिः केन भवति ?
(४) स्त्री केन कर्मणा स्वर्गे महीयते ?

तृतीयान्वितिः (युनिट - ३)

प्रश्नः ९ निम्नलिखितेषु श्लोकेषु द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । **०८**

(१) *अग्निहोत्रं समादाय गृह्यं चाऽग्निपरिच्छदम् ।*
ग्रामादरण्यं निःसृत्य निवसेत् नियतेन्द्रियः ॥

(२) *आश्रमादाश्रमं गत्वा हुतहोमो जितेन्द्रियः ।*
भिक्षाबलिपरिश्रान्तः प्रव्रजन् प्रेत्य वर्धते ॥

(३) *धृतिः क्षमा दमोऽस्तेयं शौचमिन्द्रियनिग्रहः ।*
धीर्विद्या सत्यमक्रोधो दशकं धर्मलक्षणम् ॥

प्रश्नः १० कस्याप्येकस्य विस्तरेण उत्तरं लिखत । **०८**

(१) वानप्रस्थनियमान् प्रतिपादयत ।
(२) भिक्षाटनविधिं प्रतिपादयत ।

प्रश्नः ११ द्वयोः टिप्पणी लेख्या । **०४**

(१) मधुमांसादिवर्णनम् । *(२) आत्मनो ध्यानम् ।*
(३) प्राणायां प्रशंसा । *(४) परिव्राजकः ।*

प्रश्नः १२ पञ्चानां लघूत्तराणि देयानि । **०५**

(१) कति ऋणानि ?
(२) कानि यतिपात्राणि ?
(३) कियन्तः धर्मलक्षणानि ?
(४) कियत् कालं भैक्षं चरेत् ?
(५) भिक्षालाभे किं न कुर्यात् ?
(६) प्राणायामैः किं दहेत् ?
(७) कति आश्रमाः ?

=०=